I

(Ανακοινώσεις)

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΨΗΦΙΣΜΑ

του Συμβουλίου και των Υπουργών Παιδείας της 23ης Νοεμβρίου 1988 συνερχόμενων στα πλαίσια του Συμβουλίου σχετικά με την αγωγή σε θέματα υγείας στα σχολεία

(89/C 3/01)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΣΥΝΕΛΘΟΝΤΕΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ,

Έχοντας υπόψη:

τις συνθήκες για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

το ψήφισμα του Συμβουλίου και των Υπουργών Παιδείας, συνελθόντων στα πλαίσια του Συμβουλίου της 9ης Φεβρουαρίου 1976, που υιοθετεί πρόγραμμα δράσης στον τομέα της εκπαίδευσης [1],

τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (Λονδίνο, 5 και 6 Δεκεμβρίου 1986) σχετικά με τον αγώνα κατά του καρκίνου και του AIDS, το σχετικό με την κατάχρηση οινοπνεύματος ψήφισμα του Συμβουλίου και των Υπουργών Υγείας συνελθόντων στα πλαίσια του Συμβουλίου (29 Μαΐου 1988) [2] καθώς και τα συμπεράσματά τους σχετικά με τον αγώνα κατά του καρκίνου και του AIDS (31 Μαΐου 1988 [3],

το ψήφισμα του Συμβουλίου και των Υπουργών Παιδείας συνελθόντων στα πλαίσια του Συμβουλίου (9 Ιουνίου 1986) σχετικά με την αγωγή του καταναλωτή στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση [4],

τονίζοντας ότι ορισμένες συνήθειες διατροφής, η ανεξέλεγκτη χρήση ορισμένων χημικών ουσιών και φαρμάκων, η κατάχρηση ναρκωτικών, το κάπνισμα, η μόλυνση του περιβάλλοντος κλπ., όχι μόνο έχουν βλαβερή επίδραση στην υγεία αλλά μακροπρόθεσμα απειλούν ίσως την ίδια τη ζωή μας,

εκδηλώνοντας την ανησυχία τους για την εξάπλωση της κατάχρησης των ναρκωτικών, του οινοπνεύματος και του καπνού, καθώς και την υψηλή συχνότητα των καρδιακών παθήσεων, του καρκίνου και του AIDS, έχοντας κατά νου τα συναφή προβλήματα της ασφάλειας και της πρόληψης ατυχημάτων,

διαπιστώνοντας ότι, ενώ πολλά προβλήματα υγείας δημιουργούνται από κοινωνικούς και οικονομικούς παράγοντες, στους οποίους το άτομο ασκεί ελάχιστο ή και κανένα άμεσο έλεγχο, ορισμένες ασθένειες του 20ού αιώνα συνδέονται με τον τρόπο ζωής και τη συμπεριφορά κάθε ατόμου, και μπορούν να προληφθούν σε μεγάλο βαθμό,

τονίζοντας ότι η αγωγή του παδιού σε θέματα υγείας πραγματοποιείται κατ' αρχάς στο οικογενειακό περιβάλλον, αλλά ότι το σχολείο, όπου συγκεντρώνονται οι νέοι, δηλαδή η ομάδα ηλικίας που είναι πολύ πιο εύκολο να εκπαιδευτεί σε υγιεινούς τρόπους συμπεριφοράς, διαδραματίζει σημαντικό βοηθητικό ρόλο,

θεωρώντας ότι τα σχολεία σε όλα τα στάδια, σε συνδυασμό με τις υγειονομικές αρχές και λοιπές ειδικές υπηρεσίες και σε συνεννόηση με τους γονείς, οφείλουν να εκπληρώσουν το ρόλο αυτόν εφαρμόζοντας προγράμματα αγωγής σε θέματα υγείας,

αναγνωρίζοντας τη βαθμιαία εξέλιξη δραστηριοτήτων ευρωπαϊκού επιπέδου στον τομέα της σχολικής αγωγής σε θέματα υγείας, εξέλιξη η οποία έχει προκύψει από τις πρωτοβουλίες διαφόρων ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων και επιμέρους κρατών μελών· σημειώνοντας ότι ορισμένες δραστηριότητες της Επιτροπής έχουν ήδη αναληφθεί και χαιρετίζοντας τις κοινές σημερινές πρωτοβουλίες της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, του Ευρωπαϊκού Γραφείου της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Διεθνούς Ένωσης για την Αγωγή σε θέματα Υγείας,

υπογραμμίζοντας ότι, ενώ η αγωγή σε θέματα υγείας εξακολουθεί να αποτελεί πρωτίστως ευθύνη των κρατών μελών, οι πολυάριθμες θετικές πρωτοβουλίες σε κάθε κράτος μέλος μπορούν να συμπληρωθούν με μια χρήσιμη ανταλλαγή, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Κοινότητας, πείρας και εμπειρογνωμοσύνης σχετικά με τη σχολική αγωγή σε θέματα υγείας,

---

(1) ΕΕ αριθ. C 38 της 19. 2. 1976.
(2) ΕΕ αριθ. C 184 της 23. 7. 1986.
(3) ΕΕ αριθ. C 197 της 27. 7. 1988.
(4) ΕΕ αριθ. C 184 της 23. 7. 1986.

ΕΚΔΙΔΟΥΝ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΨΗΦΙΣΜΑ:

I. **Γενικές αρχές**

Η αγωγή σε θέματα υγείας ορίστηκε υπό ευρεία έννοια ως μια διαδικασία που βασίζεται σε επιστημονικές αρχές και χρησιμοποιεί προγραμματισμένες ευκαιρίες μάθησης προκειμένου να δώσει τη δυνατότητα στα άτομα, ενεργώντας χωριστά ή από κοινού, να λαμβάνουν και να εκτελούν αποφάσεις βασισμένες σε επαρκή πληροφόρηση σχετικά με ζητήματα που αφορούν την υγεία.

Πρόκειται για μια πλήρη παιδευτική διεργασία, την ευθύνη της οποίας πρέπει να αναλάβει η οικογένεια μαζί με το σχολικό περιβάλλον και το κοινωνικό σύνολο.

Στα σχολεία:

— η καθημερινή ζωή του σχολείου θα πρέπει γενικά να ενθαρρύνει μορφές διδασκαλίας, μάθησης, ανθρώπινων σχέσεων, διατροφής κλπ. που προάγουν την υγεία,

— το σύνολο των διδασκομένων μαθημάτων πρέπει έμμεσα να συμβάλλει στην απόκτηση συνηθειών και γνώσεων που προάγουν την υγεία,

— σε ορισμένους θεματικούς τομείς, η αγωγή σε θέματα υγείας πρέπει να αποτελεί ειδικό μέρος του αναλυτικού προγράμματος.

II. **Δραστηριότητες**

Α. ΣΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ

Μέσα στα όρια των δικών τους εκπαιδευτικών πολιτικών και δομών και λαμβάνοντας υπόψη τα όσα έχουν ήδη επιτευχθεί σε κάθε κράτος μέλος, τα κράτη μέλη θα καταβάλλουν κάθε προσπάθεια ώστε:

α) να αναπτύξουν και να εντείνουν τα διεπιστημονικά μέτρα της αγωγής για την υγεία σε όλα τα στάδια και στους διάφορους τομείς της σχολικής παιδείας·

β) να εξασφαλίσουν ότι τα τρέχοντα προγράμματα λαμβάνουν υπόψη και μακροπρόθεσμα ενισχύουν τα μέτρα αγωγής σε θέματα παιδείας και διευκολύνουν τη συμμετοχή εκπροσώπων των γονέων και των τομέων της παιδείας, της υγείας και άλλων συναφών·

γ) να προβούν στις κατάλληλες διευθετήσεις για να συντονίσουν τα μέτρα προώθησης της υγείας μεταξύ σχολείων, οικογενειών, κέντρων και υπηρεσιών υγείας και κοινωνικού συνόλου, ώστε τα παιδιά να θεωρούν την αγωγή για την υγεία και σαν πρακτικό και όχι μόνο θεωρητικό μέρος της ζωής τους·

δ) να αναπτύξουν την επιμόρφωση των διδασκόντων όσον αφορά την αγωγή σε θέματα υγείας, τόσο κατά την αρχική τους εκπαίδευση όσο και κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους, έτσι ώστε:

— να ευαισθητοποιηθούν οι διδάσκοντες όλων των επιστημονικών κλάδων όσον αφορά τον ενδεχόμενο ρόλο τους ως φορέων της προώθησης, της αγωγής για την υγεία,

— οι διδάσκοντες σε τομείς ιδιαίτερα συναφείς να ειδικεύονται με την κατάλληλη επιμόρφωση,

— οι υπεύθυνοι για τη διεύθυνση των σχολείων να έχουν επίγνωση της ανάγκης να προαχθούν στη σχολική πράξη έννοιες της αγωγής σε θέματα υγείας·

ε) να διατίθεται το κατάλληλο έντυπο και οπτικοακουστικό διδακτικό υλικό για τις προαναφερόμενες δραστηριότητες. Στη συνάρτηση αυτή, διδακτικό υλικό που έχει ήδη επιτύχει στα διάφορα κράτη μέλη θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί όσο το δυνατόν ευρύτερα·

στ) να προετοιμάσουν ή να ενισχύσουν τα μέτρα που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως ε), όπως φαίνεται αναγκαίο, με ερευνητικά ή πειραματικά προγράμματα. Αυτά πρέπει να οργανωθούν κατά τρόπο ώστε να ανταλλάσσονται πληροφορίες και εμπειρίες με άλλα κράτη μέλη.

Β. ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Προς υποστήριξη των δραστηριοτήτων των κρατών μελών, και με τη βοήθεια της Ομάδας Εργασίας που αναφέρεται παρακάτω, η Επιτροπή καλείται:

α) να προωθεί και να υποστηρίζει την ανταλλαγή πληροφοριών διοργανώνοντας συναντήσεις και σεμινάρια με θέμα την αγωγή για την υγεία. Ειδικευμένα σεμινάρια για τους εκπαιδευτικούς από όλα τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να δώσουν τη δυνατότητα ανταλλαγής εμπειριών και γνώσεων και να αποτελέσουν τη βάση για μια ευρύτερη συνεργασία·

β) να εξετάσει τις βασικές οδηγίες και μεθόδους διδασκαλίας του αναλυτικού προγράμματος για την αγωγή σε θέματα υγείας στα κράτη μέλη, με στόχο τη διάδοση παραδειγμάτων καλών συνηθειών·

γ) να ενθαρρύνει και να υποστηρίζει την ανταλλαγή διδακτικού υλικού για την αγωγή σε θέματα υγείας·

δ) να βοηθά τα κράτη μέλη στο σχεδιασμό και την εφαρμογή ερευνητικών και πρότυπων πειραματικών προγραμμάτων, όπως αναφέρεται στο μέρος Α στοιχείο στ) και να διευκολύνει τη συνεργασία και την ανταλλαγή των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων σε κοινοτικό επίπεδο·

ε) να υποστηρίξει διάφορες δραστηριότητες που προωθούν τη συνειδητοποίηση εκ μέρους όσων ενέχονται στην εκπαιδευτική διαδικασία, πχ. διαγωνισμούς, ανταλλαγές, φεστιβάλ κλπ.·

στ) να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχονται από τα κοινοτικά προγράμματα Arion, Erasmus, Commett, Youth for Europe, καθώς και από τα κοινοτικά δημόσια προγράμματα υγείας, για την ευρύτερη συνεργασία στον τομέα της αγωγής σε θέματα υγείας, τόσο στο επίπεδο των μαθητών όσο και στο επίπεδο των εκπαιδευτικών.

Για τον προγραμματισμό, εφαρμογή και αξιολόγηση των προαναφερθέντων μέτρων καθώς και την επίτευξη συνεργασίας σ' αυτόν τον τομέα, η Επιτροπή θα έχει τη βοήθεια μιας ομάδας εργασίας αποτελούμενης από αντιπροσώπους των κρατών μελών, οι οποίοι θα οριστούν από την Επιτροπή μετά από πρόταση των κρατών μελών.

III. **Έκθεση για την εφαρμογή του ψηφίσματος**

Το Συμβούλιο και οι Υπουργοί Παιδείας που συνήλθαν στα πλαίσια του Συμβουλίου, καλούν την Επιτροπή Παιδείας να καταρτίσει εντός τριών ετών από την έκδοση του παρόντος ψηφίσματος, μια αρχική έκθεση σχετικά με την πορεία των μέτρων και πολιτικών που εφαρμόζονται τόσο σε επίπεδο κρατών μελών όσο και σε επίπεδο της Κοινότητας σχετικά με την αγωγή σε θέματα υγείας.

IV. **Χρηματοδότηση**

Η κοινοτική χρηματοδότηση των μέτρων που αναφέρονται στο μέρος II Β θα αποφασιστεί σύμφωνα με τις κοινοτικές διαδικασίες και κανόνες.